

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponentky práce

Autorka práce: Sylvie Dardová

Název práce: Struktura a příčiny zadluženosti fyzických osob občanů v České republice

Autor posudku: Mgr. Kamila Vlčková

1) Aktuálnost tématu

Autorka se věnovala problematice zadluženosti fyzických osob a následnému návrhu řešení. Téma zadluženosti je velmi aktuální.

Autorka v práci mimo jiné poukazuje na to, že nebankovní sektor není v současnosti dostatečně kontrolován Českou národní bankou, čímž se každoročně zvyšuje počet zadlužených osob, které nejsou schopny své hradit závazky. Narůstající zadluženost občanů tak není jen výsledkem nezodpovědného chování, ale i nefungujících (či neexistujících) nástrojích veřejné politiky.

2) Cíle práce, výzkumné otázky a jejich naplnění

Hlavním cílem diplomové práce je: „zjištění a popis problémů spojených se zadlužováním jednotlivců a domácností,“ a jejich kritická reflexe (s. 9). Autorka uvádí, že se také zaměří na: „využívání veřejně-politických nástrojů, které jsou určeny k eliminaci tohoto problému s uvedením návrhů možných variant řešení, včetně formulace doporučení pro praxi.“ (s. 9) Dále (str. 9-10) jsou definovány konkrétní dílčí cíle jako např. analýza struktury předlužených osob ve vazbě na pohlaví a věk, analýza důsledků a příčin předluženosti domácností či charakteristika aktérů zainteresovaných v tématu zadluženosti České republiky.

Výzkumné otázky (str. 11) jsou uvedeny v jiné podkapitole než cíle, což ještě zesiluje jejich odtrženost od stanovených cílů. Hlavním problémem ale je skutečnost, že autorka směřuje „výzkumné otázky“ a otázky v dotazníkovém šetření.

I přes uvedené nedostatky musím konstatovat, že stanovené (deskriptivní) cíle byly uspokojivě naplněny. Bohužel cesta k jejich naplnění byla příliš klikatá a nejasná.

3) Propracování a aplikace teoretických východisek a přístupů

Teoretická východiska nedostala v diplomové práci příliš prostoru (konkrétně se jedná o 5 stran, str. 13-17). Autorka se zaměřila na teorii lidského kapitálu (zde rozvedla pouze aspekt finanční gramotnosti) a teorii konzumní společnosti. Zpracování teorií je velmi povrchné a jejich aplikace prakticky chybí.

4) Metodologie

Negativně hodnotím rozdělení metodologie do dvou kapitol – obecné informace k použitým metodám jsou uvedeny v podkapitole 2.1 (str. 10-11) a konkrétní způsob jejich aplikace nalezneme až v kapitole 6.1 (str. 40-42)

Autorka uvádí, že ve svém výzkumu využila, dotazníkové šetření, sekundární analýzu dat a obsahovou analýzu dokumentů. Vyjádřím se blíže k jednotlivým metodám:

- 1) *Dotazníkové šetření* (str. 10-11) – autorka oslovila celkem 962 respondentů, z nichž odpovědělo jen 93. I když byla návratnost nízká, autorce se podařilo získat dostatek informací pro naplnění stanovených cílů. Po přečtení jednotlivých dotazníků mám pocit, že

je autorka mohla zhodnotit ještě lépe. Obsahují řadu zajímavých informací, které by mohly být využity v dalším (kvalitativně zaměřeném) výzkumu.

2) *Analýza sekundárních dat* (str. 12) – autorka uvádí, že analyzovala data z ISIRu, EUROSTATu, Centra pro výzkum veřejného mínění AK ČR, Českého statistického úřadu a společnosti Creditreform. V kapitole 6.2 (str. 47-50) ale rovněž analyzuje data získaná z insolvenčního rejstříku.

3) *Obsahová analýza dokumentů* – bohužel jsem se nikde nedozvěděla, zda a k čemu byla využita.

Autorka na str. 11 zmiňuje, že provedla rozhovory s dvěma zadluženými osobami. Jako metodu je však nedefinuje, neuvádí k nim podrobnější informace (kdy a kde byly provedeny) a nakonec je ani neanalyzuje.

V druhé polovině kapitoly zaměřené na realizovaný výzkum se najednou objevují hypotézy¹, které jsou ověřovány pomocí kvantitativní analýzy dat (konkrétně byl použit korelační koeficient). Metodologie této práce je velmi chaotická a nepřehledná. Autorka některé metody popisuje, jiné ne.

5) Využití literatury a dat

Autorka pracovala především s českou odbornou literaturou a s českými i mezinárodními daty. Až na malé množství zdrojů použitých pro zpracování teorií, je využitá literatura v pořádku.

6) Věcná správnost a přesvědčivost argumentace

Nenacházím v této diplomové práci žádná závažná pochybení v oblasti věcné správnosti a argumentace. Je zřejmé, že autorka se zkoumanému tématu věnuje dlouhodobě a má o něm velké množství znalostí. Pozitivně hodnotím schopnost zpracovat kvalitní přehledy a „vypíchnout to důležité“ (např. kapitola *Akteři a proces zadlužování*, str. 24-39 je velmi zdařilá).

Závěr práce je bohužel slabší, svým obsahem připomíná spíše shrnutí.

7) Formální úprava a jazyková stylistika

Formální a jazyková stránka práce je v pořádku. Autorka vhodně využívá grafy a tabulky.

**Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě
a hodnotit ji známkou „chvalitebně“.**

Datum: 13. 6. 2016

Podpis:

¹ *Ovlivňuje věk insolvenčního dlužníka v době počet a výši čerpaných úvěrů? Ovlivňuje bydliště insolvenčního dlužníka výši a počet čerpaných úvěrů?*(str. 51)